

Bolagsverket
851 81 Sundsvall
0771-760 760
www.bolagsverket.se

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetslivskriminalitet – upplägg - verktyg och åtgärder – fortsatt arbete (SOU 2025:25)

A2025/00273

Sammanfattning

Bolagsverket är generellt positivt till betänkandets förslag till en ny funktion för vidareförmedling av registeruppgifter om företag, då den kan bidra till att dels förenkla uppgiftsinhämtning för företag, dels också motverka arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet och att företag utnyttjas för brottslig verksamhet. Bolagsverket ser dock ett antal rättsliga utmaningar med förslaget konstruktion och efterlyser därför fördjupad utredning av följande rättsliga frågor:

- Förslaget behöver analyseras i förhållande till bestämmelserna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet i 3 kap. 27 § konkurrenslagen (2008:579). En konkurrensrättslig analys är nödvändig för Bolagsverkets möjlighet att tillhandahålla den föreslagna funktionen.
- Den rättsliga grunden för den föreslagna funktionen behöver tydliggöras. Är det offentlighetsprincipen eller rätten för enskilda att ta del av uppgifter ur allmänna handlingar, förutsatt att uppgiften inte är sekretessbelagd eller att det skulle hindra arbetets behöriga gång? Eller innebär betänkandets förslag att en ny rättslig grund för utlämnande av registerinformation ska införas?
- Om betänkandets förslag bygger på offentlighetsprincipen, behöver en fördjupning göras av det resonemang som ligger till grund för att ålägga myndigheter att lämna ut allmänna handlingar i elektronisk form utan föregående olämplighetsbedömning.
- För Bolagsverkets del är det väsentligt att den föreslagna tekniska funktionen endast vidareförmedlar efterfrågad registerinformation, dvs. att Bolagsverket endast tekniskt bearbetar eller tekniskt lagrar den registerinformation som andra myndigheter via funktionen lämnar till den som begär ut informationen. I annat fall kommer Bolagsverket att behöva hantera allmänna handlingar i funktionen, vilket innebär ökade krav på resurser för utveckling av tekniska lösningar för diarieföring, utlämnande av allmänna handlingar, arkivfrågor och gallring. Vidare kan behov av viss handläggning uppstå om Bolagsverket ska granska eller bedöma registerinformation innan den lämnas till den som har efterfrågat informationen i fråga.

- Uppgifter om näringsförbud rör en fysisk person, inte en juridisk person. Såsom förslaget är utformat träffar det enbart enskilda näringsidkare. Om avsikten är att även fånga företrädare i juridiska personer behöver det göras en historisk sökning på företagets fysiska företrädare först i Bolagsverkets företagsregister och därefter i registret över näringsförbud. Det medför ökad personuppgiftsbehandling i funktionen, något som behöver beaktas i den fortsatta beredningen av förslaget.
- Betänkandets integritetsskyddsanalys omfattar inte den personuppgiftsbehandling som kommer att ske av samtliga aktörer. Integritetsaspekterna för den personuppgiftsbehandling som kommer att ske hos den som begär ut registerinformationen, däribland företag och arbetstagarorganisationer, har inte analyserats. För det fall funktionen innebär att Bolagsverket hanterar allmänna handlingar, behöver det också tydligare beskrivas om Bolagsverket ska ses som personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde.
- Frågan om hanteringen av överskottsinformation berörs inte. Det är oklart vilken företagsinformation, och omfattningen därav, som ska vidarebefordras i den föreslagna funktionen.
- Förslaget innehåller inte någon begränsning av tillgången till funktionen, alla och envar ska kunna använda den. Bolagsverket föreslår att tillgången till funktionen av integritetsskäl bör begränsas till de som har ett berättigat intresse att söka den registerinformation om företag som tillhandahålls genom funktionen. Det komplicerar den tekniska utvecklingen av tjänsten och kan komma att kräva ytterligare resurser. Bolagsverket anser emellertid att det är viktigt att upprätthålla integritetsskyddet för dem som kommer att få sina personuppgifter behandlade i den nya funktionen.

När det gäller registerinformation om näringsförbud, krävs att Bolagsverket får kännedom om den underliggande domen för att registret ska innehålla relevant och korrekt information. Det bör därför också utredas hur Bolagsverket på ett enklare sätt än i dag kan få information från domstolarna om domar som rör näringsförbud. Då skulle Bolagsverket inte behöva granska och bedöma domar vid tillhandahållande av information ur näringsförbudsregistret, något som är mycket resurskrävande. Därutöver ser Bolagsverket effektivitetsvinster med en snabb och säker digital tillgång till domar om näringsförbud i syfte att kunna förmedla relevant och korrekt registerinformation till allmänheten.

Betänkandet lämnar inte något förslag till hur den föreslagna funktionen ska finansieras. En avgiftsfri funktion kommer att påverka Bolagsverkets finansiering, och beroende på lösning också Bolagsverkets finansieringsmodell.

Betänkandet gör inte någon beräkning av omfattningar av användningen av den föreslagna funktionen. Bolagsverket kan därför inte lämna någon uppskattning av kostnaderna för utveckling av funktionen. Bolagsverket bedömer att tekniska lösningar från utvecklingen av den samordnade registerkontrollen endast på en övergripande nivå kan återanvändas.

1.6 Förslag till förordning (2026:000) om en samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag

Bolagsverket konstaterar att bestämmelserna i 2 och 3 §§ förslaget till förordningen om en samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag begränsar kontrollen till främst juridiska personer och att kontrollen därmed inte omfattar företrädare för de juridiska personerna.

Bolagsverket föreslår att även filialer till utländska företag ingår i förteckningen i 2 § över vilka företagsformer som kan kontrolleras med stöd av förordningen.

När det gäller förslaget till 5 § 3 och 5 konstaterar Bolagsverket att kontrollen främst kommer att avse även fysiska personer, eftersom dessa register huvudsakligen innehåller uppgifter om fysiska personer. Endast fysiska personer kan således kontrolleras för skuldsanering, F-skuldsanering och näringsförbud. För det fall det är önskvärt att registerinformationen även ska avse ett företags företrädare, och inte endast enskilda näringsidkare, behöver det förtydligas i författningsförslaget.

Näringsförbud åläggs fysiska personer. När Bolagsverket får underrättelse om att en företrädare har ålagts näringsförbud avregistrerar Bolagsverket företrädaren ur aktuellt företagsregister i syfte att registret ska innehålla korrekta uppgifter. Det innebär att historiska uppgifter om företrädare först måste hämtas från Bolagsverkets företagsregister innan en sökning i näringsförbudsregistret kan göras. Ska uppgifter ur näringsförbudsregistret kunna lämnas i den föreslagna funktionen, behöver således uppgifter om företagets fysiska företrädare hämtas.

Begreppen "kontrollera" och "redogöra för" i 5–7 §§ antyder att Bolagsverket tar del av nyttoinformation på något vis och sedan redogör för vad myndigheten tagit del av. Ordvalet riskerar att medföra att bestämmelserna om teknisk bearbetning och teknisk lagring i 2 kap. 9 och 13 §§ tryckfrihetsförordningen inte kommer att vara tillämpliga. Bolagsverket anser att det behöver vara tydligt att Bolagsverkets uppdrag att tillhandahålla den föreslagna funktionen är begränsat till teknisk bearbetning och teknisk lagring.

6.15.2 Rättsliga förutsättningar för att privatpersoner, företag och arbetsmarknadens parter ska få del av information från myndigheter

Som betänkandet konstaterar har enskilda rätt att få del av uppgifter i allmänna handlingar om uppgiften inte omfattas av sekretess. Förslaget om en samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag innebär att uppgifter ur vissa register ska lämnas ut i digital form. Här vill Bolagsverket lyfta behovet av att fördjupa resonemanget om myndigheters skyldighet att lämna ut uppgifter i elektronisk (digital) form. Rätten att ta del av allmänna handlingar gäller primärt på plats eller som fysisk kopia. Det finns inte någon skyldighet för myndigheter att tillhandahålla allmänna handlingar i elektronisk form. Utlämnande av en handling i elektronisk form bör dock som en huvudregel kunna ske om det inte är olämpligt, se bl.a. betänkandet Allmänna handlingar i elektronisk form – offentlighet och integritet (SOU 2010:4) och betänkandet Framtidens dataskydd vid Skatteverket, Tullverket och Kronofogden (SOU 2023:100). Om Bolagsverkets uppdrag skulle innebära att de begärda allmänna handlingarna ska vidarebefordras elektroniskt genom den funktion

Bolagsverket föreslås tillhandahålla, skulle det således vara ett avsteg från gällande princip för hur allmänna handlingar bör tillhandahållas. Det är möjligt att tiden är mogen för en sådan ändring av hur allmänna handlingar ska tillhandahållas, men förslaget bör vara ordentligt genomlyst med hänsyn till att det är en ändring av en sedan lång tid rådande princip.

Om Bolagsverket ska kunna utveckla en funktion för samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag, behöver myndigheten ett förtydligande av den rättsliga grunden för uppdraget. Det finns behov av att precisera om funktionen ska tillhandahålla information med stöd av offentlighetsprincipen i 2 kap. tryckfrihetsförordningen, rätten för enskilda att ta del av uppgifter ur allmänna handlingar i 6 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller annan rättslig grund.

Om offentlighetsprincipen är den rättsliga grunden för betänkandets förslag, bedömer Bolagsverket att det för närvarande innebär betydande kostnader att utveckla en lösning som möjliggör för enskilda att vara anonyma vid inloggning till funktionen, och för att göra funktionen tillgänglig för personer med utländska identitetshandlingar.

6.15.9 Utformningen av en samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag

Betänkandets resonemang om varför den föreslagna funktionen för en samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag bör tillhandahållas av en offentlig aktör behöver kompletteras med analys av eventuell risk för att den konkurrerar med privat verksamhet, jfr, 3 kap. 27 § konkurrenslagen. Ett tydliggörande i detta avseende är väsentligt för Bolagsverkets förutsättningar att tillhandahålla funktionen.

Finns det inte några konkurrensrättsliga hinder mot att den föreslagna funktionen placeras hos Bolagsverket, är Bolagsverket positivt till utvecklingen av fler informationsmängder. Utveckling av den samordnade registerkontrollen för upphandlande organisationer bör dock ske stegvis och Bolagsverket bör ges möjlighet att planlägga och samordna utvecklingen av den samordnade registerkontrollen med utvecklingen av den föreslagna funktionen för vidareförmedling av företagsinformation. I sammanhanget bör det också framhållas att en parallell utveckling av två separata uppgiftskanaler kräver ökade resurser för Bolagsverket.

Bolagsverket kan i dagsläget inte göra någon bedömning av kapacitet, belastning och svarstider, då erfarenhet från den samordnade registerkontrollen ännu saknas. I stort bör emellertid den övergripande designen och arkitekturen kunna återanvändas även i en kontroll för privata aktörer, men Bolagsverket ser helst att det bör byggas som två separata uppgiftskanaler (s 456). Den rättsliga grunden för de två kanalerna skiljer sig sannolikt åt, vilket innebär att kanalerna kommer att behöva utvecklas utifrån olika förutsättningar för att tillgodose olika rättsliga krav på hanteringen av bl.a. uppgifter och handlingar. Vidare kommer den föreslagna funktionen att hantera andra informationsmängder än de Bolagsverket ska inhämta inom ramen för den samordnade registerkontrollen. Det innebär att vinsterna av den kostnadseffektivitet betänkandet räknar med sannolikt blir marginell.

När det gäller förslaget till den nya funktionen är betänkandets beskrivning tydlig när det gäller vilken registerinformation som ska förmedlas via funktionen, vem som ska anses inhämta registerinformationen i fråga och om det ska finnas något uttalat syfte för

inhämtningen av registerinformationen eller inte. Bolagsverket ser behov av kompletterande utredning och förtydligande av funktionens syfte och utformning innan ett uppdrag ges till Bolagsverket.

Bolagsverket överlämnar till regeringen att avgöra om uppdraget att tillhandahålla en teknisk funktion för vidareförmedling av registerinformation också ska framgå av Bolagsverkets instruktion. Bolagsverket anser dock att det också behöver regleras i författning, att de myndigheter som ska tillhandahålla registerinformation genom funktionen ska tillhandahålla den i sådan elektronisk form som är kompatibel med den tekniska funktion som Bolagsverket tillhandahåller. Det gäller alltså för Arbetsmiljöverket, berörda länsstyrelser, Kronofogdemyndigheten och Skatteverket.

Även om det kan vara fråga om en felskrivning, vill Bolagsverket påpeka att det i betänkandet (s 456) står att den information som bör omfattas finns hos Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten och Skatteverket. Enligt författningsförslaget ska även uppgifter ur stiftelseregistren ingå. Stiftelseregister förs av de länsstyrelser regeringen utsett.

Vem ska kunna göra en begäran om registerinformation?

Avgränsningen av vad en kontroll får ha för ändamål har betydelse för att personuppgifter inte ska behandlas mer än nödvändigt, samt att en samlad registerinformation kan innehålla överskottsinformation som egentligen inte är nödvändig för frågeställarens syfte, dvs. man får information "på köpet". Uppgifter om juridiska personer är visserligen inte personuppgifter, men här vill Bolagsverket peka på att den föreslagna funktionen för vidareförmedling av registerinformation om företag även kommer att behandla uppgifter om enskilda näringsidkare. Vidare är uppgifter om juridiska personer kopplade till fysiska personer, vilket innebär att kunskap om den juridiska personen ger tillgång till personuppgifter. I betänkandet konstateras att den föreslagna funktionen bör utformas på ett sätt som förhindrar spridning av uppgifter utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med den privata aktörens kontroll. Här finns det en motsägelse i att funktionen ska kunna användas av allmänheten (privatpersoner, företag och företrädare för företag och arbetstagarorganisationer) samtidigt som funktionen ska utformas på ett sätt som förhindrar spridning av uppgifter utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med den privata aktörens kontroll.

Att funktionen ska vara tillgänglig för alla och envar innebär att någon kontroll av vilket syfte den enskilde har med sin begäran inte ska göras. Samtidigt framförs i betänkandet att det inte finns något som hindrar att funktionen byggs ut för en framtida anpassning till andra uppgifter utifrån behoven inom olika branscher eller allt eftersom andra behov uppstår (s 458). Om det inte heller vid en framtida "bransch Anpassning" av informationsmängden ska göras någon åtskillnad av vilken bransch beställaren tillhör, ser Bolagsverket en risk för att spridningen av företagsinformation som inte är nödvändig för privata aktörers kontroll ökar ytterligare.

Det framgår inte heller av betänkandet om förslaget innebär att en och samma frågeställare får ta del av samtliga de registeruppgifter som den föreslagna funktionen kommer att ge möjlighet till att kontrollera, eller om kontrollen ska avgränsas till de uppgifter som frågeställaren har behov av. Om samtliga kontroller ska genomföras vid en förfrågan, kommer sannolikt en stor mängd överskottsinformation om företag att lämnas, något som Bolagsverket inte anser är motiverat i förhållande till syftet med den föreslagna funktionen. För att det ska vara möjligt att bygga en effektiv funktion som kan hantera ett stort antal

förfrågningar, är det enligt Bolagsverket nödvändigt att begränsa de uppgifter som vidareförmedlas till sådana som är av betydelse för att motverka arbetslivskriminalitet och som vanligtvis är av intresse för att kontrollera en leverantör (s 458).

Med hänsyn till integritetsskyddet för fysiska personer och med beaktande av att tjänsten riskerar att tillhandahålla en stor mängd överskottsinformation om företag, förordar Bolagsverket att det bör krävas ett berättigat intresse för att få tillgång till den föreslagna kontrollfunktionen. Bolagsverket inser att en sådan begränsning riskerar kollidera med rätten att vara anonym i 2 kap 18 § tryckfrihetsförordningen för det fall offentlighetsprincipen är den rättsliga grunden för funktionen. Även på grund härav bör den rättsliga grunden för funktionen således förtydligas.

Uppgift om obetalda skatter eller socialförsäkringsavgifter

Bolagsverket instämmer i att det inte är tillräckligt att kontrollera om ett företag har underskott på skattekontot avseende skatter och socialförsäkringsavgifter. För att få en mer korrekt bild av ett företags betalningsförmåga/-vilja över tid, bör kontroll även ske mot Kronofogdens utsöknings- och indrivningsdatabas. Detta eftersom en uppgift om skattekontot endast ger information om ett företags tillfälliga status vad gäller fullgörande av betalningsskyldighet gentemot Skatteverket.

I betänkandets förslag avgränsas kontrollen mot Kronofogdemyndighetens databas till att endast omfatta restförda skulder avseende skatter eller socialförsäkringsavgifter. Även andra skulder bör kunna vara av intresse för enskilda aktörer för bedömningen av en eventuell avtalspartners betalningsförmåga och seriositet. Uppgifter om fordringar hos Kronofogdemyndigheten är offentliga och borde enligt Bolagsverkets uppfattning vara möjliga att kontrollera inom ramen för betänkandets förslag. Att avgränsa kontrollen hos Kronofogden till att endast omfatta restförda underskott på skattekonto kan därför enligt Bolagsverkets mening ge en ofullständig eller missvisande bild av den faktiska betalningsförmågan.

Uppgifter om näringsförbud

Bolagsverket vill framhålla att en kontroll mot näringsförbudsregistret är aktuell endast i de fall förfrågan avser enskilda näringsidkare, eftersom näringsförbudsregistret huvudsakligen innehåller uppgifter om fysiska personer. Betänkandet uppger emellertid att det är av stort intresse för en privat aktör att veta om "en person som företräder en leverantör har näringsförbud" (s 460). Så som förslaget är utformat omfattas dock inte uppgifter om företrädare av begäran om vidareförmedling av registeruppgifter. Om även företrädare ska kontrolleras behöver det således förtydligas. Som har beskrivits i punkt 1.6 ovan krävs i så fall att sökningen i Bolagsverkets register måste inkludera historiska uppgifter om ett företags företrädare, eftersom en företrädare avregistreras så snart Bolagsverket får kännedom om att näringsförbud har ålagts denne. Det innebär också att personuppgiftsbehandlingen i den föreslagna funktionen kan komma att bli mer omfattande än vad betänkandet beskriver.

6.15.10 Uppgiften att tillhandahålla en samordnad vidareförmedling av registerinformation ska regleras i en ny förordning

Bolagsverket ser sin roll i en funktion för samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag vara att endast tillhandahålla en teknisk plattform för just vidareförmedling av uppgifter. Den författning som kommer att reglera funktionen behöver därför återspegla att Bolagsverket endast ska tillhandahålla en teknisk plattform för inhämtning och vidareförmedling av uppgifter till enskilda. I så fall kan Bolagsverket utveckla en teknisk maskin-till-maskinlösning som enkelt, säkert och snabbt kan tillhandahålla efterfrågad information. En sådan lösning innebär också att bestämmelserna om teknisk bearbetning och teknisk lagring i 2 kap. 9 och 13 §§ tryckfrihetsförordningen blir tillämpliga för Bolagsverkets hantering av uppgifterna i funktionen, och att funktionen inte ger upphov till behov av att hantera allmänna handlingar hos Bolagsverket. Kommer allmänna handlingar att hanteras i funktionen, kommer det att innebära ökade kostnader för Bolagsverket att utveckla och tillhandahålla den.

Om Bolagsverket får i uppdrag att tillhandahålla föreslagen funktion, är det viktigt att den rättsliga grunden för funktionens tillhandahållande tydliggörs i den författning som reglerar uppdraget. För det fall den föreslagna funktionen bedöms utgöra ett mellanled i ett förfarande för utlämnande av allmänna handlingar, önskar Bolagsverket således ett klaggörande av myndighetens rättsliga status och roll som vidareförmedlare av en annan myndighets allmänna handlingar, som inte förvaras hos Bolagsverket.

Bolagsverket ser positivt på förslaget om att ha möjlighet att meddela verkställighetsföreskrifter för funktionens användning.

6.15.12 Behandling av personuppgifter

Betänkandets integritetsskyddsanalys omfattar inte den personuppgiftsbehandling som kommer att utföras av de aktörer som är involverade i kontrollen. Betänkandet ser endast till berörda myndigheters gällande rätt till personuppgiftsbehandling i de egna registren, inte till den personuppgiftsbehandling som blir en följd av betänkandets förslag. Det framgår inte heller huruvida betänkandet betraktar Bolagsverket som personuppgiftsansvarig eller personuppgiftsbiträde i den föreslagna lösningen, en bedömning som sannolikt är avhängig av om funktionen endast innebär teknisk bearbetning och teknisk lagring av information. Den vars personuppgifter behandlas har rätt att veta på vilket sätt uppgifterna behandlas liksom till vilken myndighet han eller hon kan vända sig till med frågor m.m.

Därutöver består näringsförbudsregistret av personuppgifter och registreringen sker bland annat till följd av brottmålsdomar. Sådana uppgifter har i senaste praxisutvecklingen i svenska domstolar ansetts vara särskilt integritetskänsliga uppgifter, där behandlingen kräver en intresseavvägning mellan tilltänkt syfte och den enskilds skydd för den personliga integriteten.

Bolagsverket anser därför att förslaget till en funktion för samordnad vidareförmedling av företagsinformation behöver kompletteras med en fullständig integritetsskyddsanalys.

Förslaget till den nya funktionen syftar till kontroll av företag, se 2 och 5 §§ förslaget till förordning om en samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag. Det kommer att vara svårt för Bolagsverket att säkerställa att uppgifterna som lämnas vidare

till enskild används i rätt syfte. Om funktionen ska ses som tillhandahållande av allmänna handlingar, har Bolagsverket dessutom inte rätt att efterfråga syftet med begäran om utlämnandet, 2 kap. 18 § tryckfrihetsförordningen. Det bör därför förtydligas hur och vem som ska säkerställa att de uppgifter som lämnas till enskilda genom funktionen används i rätt syfte.

6.17.1 Näringsförbud

Bolagsverket är positivt till förslaget om att utreda om näringsförbud ska kunna meddelas på grund av andra regelöverträdelser jämfört med vad som gäller idag. Som nämns i betänkandet kan upprepade och allvarliga regelöverträdelser göra att det bör anses påkallat med näringsförbud, även om regelöverträdelserna inte utgör brott enligt svensk lag.

Om en kommande utredning föreslår nya grunder för näringsförbud, bör även reglerna kring vem som får framställa ett yrkande om näringsförbud på ovan nämnda grunder utredas. En eventuell översyn av grunderna för näringsförbud bör även innehålla en utredning av hur nuvarande regler för yrkande om näringsförbud tillämpas, i syfte att undersöka om tillämpningen är ändamålsenlig och om lagstiftningen används i tillräckligt stor utsträckning.

En kommande utredning skulle också kunna utreda hur en dom med beslut om näringsförbud på ett digitalt sätt kan överföras från domstol till Bolagsverket. Utredningen skulle också kunna se över och ge förslag till hur domslutet enkelt kan redovisa att näringsförbud har meddelats samt kortfattat på vilken grund detta har skett, t.ex. i det domskoncept som digitalt fylls i av domaren när dom meddelas.

I betänkandet framförs också att det är önskvärt att statistiken om meddelade näringsförbud utvecklas så att det går att följa upp på vilka grunder näringsförbud meddelas. Bolagsverket instämmer med vikten av det utredas. Det finns behov av att tydliggöra grunderna för ett näringsförbud i en dom. I dag är det inte alltid enkelt att utläsa skälen för ett näringsförbud, vilket kräver utredning och handläggning av Bolagsverket vid registreringen av ett näringsförbud. Bolagsverket vill också framhålla att om utredningens förslag medför att uppgifterna i näringsförbudsregistret ska utökas, kan även förordningen (2014:936) om näringsförbud behöva justeras.

6.17.3 Bolag och brott

Som Bolagsverket framförde i yttrandet (2023-12-14, AD 4432/2023) över remissen av betänkandet Bolag och brott – några åtgärder mot oseriösa företag (SOU 2023:34) anser Bolagsverket att ett återinförande av revisionsplikten måste övervägas noggrant, eftersom många företagare kommer att drabbas av både ökade kostnader och ökad administration. För att det ska ske bör det därför tydligare visas att effekterna av ett återinförande helt klart överväger dessa nackdelar för företagen.

6.18 Stärkt identitetsförvaltning

Bolagsverket tillstyrker betänkandets förslag att en utredning med uppdrag att utforma en säker och sammanhållen identitetsförvaltning tillsätts. Bolagsverket delar betänkandets

bedömning att brister i identitetsförvaltningen ger negativa konsekvenser för flera olika samhällsområden. Bolagsverket registrerar företrädare för företag och behöver kunna säkerställa att företrädarna inte utgörs av exempelvis utnyttjade identiteter, eller att andra felaktigheter i fråga om identiteter införs i registren. Felaktiga uppgifter i Bolagsverkets register riskerar att få spridningseffekter i andra delar av samhället. Det är därför angeläget att Bolagsverket och andra samhällsaktörer som förlitar sig på identitetshandlingar och elektronisk identifiering får bättre förutsättningar för att säkerställa att det är korrekta och unika identiteter som registreras.

8 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Bolagsverket ställer sig tveksamt till betänkandets förslag att införandet av den föreslagna förordningen om vidareförmedling av registerinformation om företag bör samordnas med införandet av den samordnade registerkontrollen för upphandlande organisationer. En samordning av de två olika uppgiftskanalerna skulle visserligen kunna innebära vissa mindre fördelar ur ett teknikutvecklingsperspektiv, men för Bolagsverket skulle det också medföra en omfattande ökning av resursbehovet. Det handlar om två separata uppgiftskanaler och det går sannolikt inte att återanvända all den IT-arkitektur som kommer att användas vid framtagandet av den samordnade registerkontrollen. Det finns enligt Bolagsverkets uppfattning klara fördelar med att avvakta med ett införande av funktionen för vidareförmedling av registerinformation om företag, så att Bolagsverket ges möjlighet att planlägga och samordna den med utvecklingen av den samordnade registerkontrollen.

9.7.2 Konsekvenser för Bolagsverket

Bolagsverket instämmer i betänkandets slutsats att den funktion som behöver utvecklas för vidareförmedling av registerinformation om företag till privata aktörer bör vara separat från den samordnade registerkontrollen. Även om viss information är samma i de båda uppgiftskanalerna, kan de sannolikt inte använda samma tekniska infrastruktur.

Betänkandet konstaterar att Bolagsverket behöver utveckla integrationer mot Arbetsmiljöverket, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket och andra delar på Bolagsverket. Eftersom funktionen även föreslås omfatta stiftelser, måste också integrationer mot berörda länsstyrelser utvecklas.

Bolagsverket saknar också en bedömning av hur omfattande nyttjandet av funktionen beräknas bli. Det presenteras ingen beräkning eller uppskattning av antalet begäran om uppgifter som kommer att strömma genom funktionen, vilket har betydelse för hur den tekniska lösningen bör utformas.

Utifrån den information som framgår av utredningen är det svårt att kunna göra några kapacitetsberäkningar för att kunna ha en effektiv och stabil funktion som lever upp till snabba och korrekta leveranser. Bolagsverket lämnar därför inte någon kostnadsberäkning i detta yttrande, men utgår från att verket ges tillfälle att yttra sig i detalj när förslaget bereds vidare inom Regeringskansliet.

9.7.11 Finansiering av förslagen

Betänkandet tar inte ställning till frågan om den föreslagna funktionen ska vara avgiftsbelagd eller inte. Om funktionen ska vara avgiftsfri behöver funktionen finansieras på annat sätt för att Bolagsverket ska få kostnadstäckning för utveckling, drift, förvaltning och eventuell ärendehandläggning. En avgiftsbelagd funktion kräver en teknisk lösning för hantering av betalningar, vilket sannolikt skulle förlänga utvecklingstiden p.g.a. den tekniska komplexiteten. Det finns en risk för att en avgiftsfri funktion påverkar Bolagsverkets intäkter negativt, vilket kommer att påverka finansieringen av myndighetens verksamhet. Det innebär att Bolagsverket behöver annan finansiering för att täcka ett intäktsbortfall. Frågan om funktionen ska vara avgiftsbelagd behöver därför utredas ytterligare innan ett eventuellt genomförande av förslaget. Upplysningsvis ska Bolagsverket ta ut en avgift för utlämnande av uppgifter ur myndighetens register, 13 § förordningen (2007:1110) med instruktion för Bolagsverket. Det gäller oavsett om utlämnandet sker fysiskt eller i elektronisk form.

Betänkandet rekommenderar i samband med den fortsatta beredningen en fortsatt dialog med Bolagsverket för att närmare uppskatta kostnaderna av förslaget (s 569). Om det blir en avgiftsfinansierad funktion behöver Bolagsverket utveckla en betallösning, något som kommer att påverka kostnaden för utvecklingen av funktionen. Samtidigt är det svårt att kunna uppskatta användandet av och kapaciteten för funktionen. Då systemet ska kunna hantera en stor mängd förfrågningar från allmänheten, kommer det att vara svårt att beräkna mängden av förfrågningar i syfte att kunna göra kapacitetsberäkningar för en tekniskt stabil funktion.

Bolagsverket vill avslutningsvis lyfta fram att för att myndigheten ska kunna leverera en snabb, modern och säker informationsdelningstjänst, krävs det också att de myndigheter som ska leverera registerinformationen till Bolagsverket ges finansiella och resursmässiga förutsättningar att tillhandahålla sin information till Bolagsverket via en maskin-maskinlösning med synkron integration.

Detta yttrande har beslutats av direktören Helene Lindqvist i närvaro av rättschefen Maria Monthure, chefen för Brottsförebyggande avdelningen Therese Frennberg, chefen för Verksamhetsstödsavdelningen Monica Lundqvist, och verksjuristen Anna Renman, föredragande.

Helene Lindqvist

Anna Renman